

Oikeudenhoidon selonteko – ohjausryhmän kokous 5/2022

Aika 22.6.2022 klo 12:05-13:50
 Paikka Teams-kokous
 Osallistujat

Pekka Timonen (pj), kansliapäällikkö, oikeusministeriö
 Mikaela Nylander, valtiosihteeri, oikeusministeriö
 Kari Kiesiläinen, alivaltiosihteeri, oikeusministeriö
 Ari-Pekka Koivisto, osastopäällikkö, kriminaalipolitiikka- ja rikosoikeusosasto, oikeusministeriö
 Tapio Laamanen, osastopäällikkö, hallinto- ja ohjausosasto, oikeusministeriö
 Antti Leinonen, osastopäällikkö, yksityisoikeus- ja oikeudenhoito-osasto, oikeusministeriö
 Johanna Suurpää, osastopäällikkö, demokratia- ja julkisoikeusosasto, oikeusministeriö
~~Niina Puolusmäki, yksikönpäällikkö, hallinto- ja ohjausosasto, oikeusministeriö~~
 Teija Hyytiäinen, johtaja, oikeusapu- ja edunvalvontapiirit
~~Riku Jaakkola, ylijohdaja, Tuomioistuinvirasto, sijainen Pasi Kumpula, johtaja, Tuomioistuinvirasto~~
 Jussi Kivinen, ylijohdaja, Oikeusrekisterikeskus
~~Arto Kujala, pääjohtaja, Rikosseuraamuslaitos, sijainen Venla Salmi, projektipäällikkö, Rikosseuraamuslaitos~~
 Raija Toiviainen, valtakunnansyyttäjä, Syyttäjälaitos
 Juhani Toukola, valtakunnanvouti, Ulosottolaitos
 Sari Aho, pääluottamusmies, JUKO

Sihteeristö

Vava Lunabba, yksikönpäällikkö, ministeriön esikunta, oikeusministeriö
 Juha Saunamäki, johtava asiantuntija, hallinto- ja ohjausosasto, oikeusministeriö

Jouni Rutanen, neuvotteleva virkamies, hallinto- ja ohjausosasto, oikeusministeriö (asiakohta 2)
 Kati Pärnänen, yksikönpäällikkö, hallinto- ja ohjausosasto, oikeusministeriö

Postiosoite
 Postadress
 Postal Address
 Oikeusministeriö

Käyntiosoite
 Besöksadress
 Office

Puhelin
 Telefon
 Telephone

Faksi
 Fax
 Fax

s-posti, internet
 e-post, internet
 e-mail, internet

Asialista

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen, *kansliapäällikkö Pekka Timonen*

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

2. Toimitila-asiat (*Rutanen*)

Rutanen esitteli tilanteen toimitilojen suhteen ja mitä eri tarkastelunäkökulmia selonteossa tullaan huomioimaan.

Keskustelussa todettiin, että taustatiedot ovat hyviä. Keskeistä esittää johtopäätöksiä, jotka ovat hyödyksi kokonaisuudelle ei ainoastaan osalle toimijoista.

3. Henkilöstöasiat (*Pärnänen*)

Pärnänen esitteli henkilöstöä koskevan tekstiosuuden. Osaamisen kehittäminen ja koulutus on jo tällä hetkellä hyvin järjestetty. Digiloikka on parantanut myös osaamisen kehittämistä ja kouluttautumista. Henkilöstön tilanne on haasteellinen muun muassa paljon määräaikaishuoneistuksia, rekrytointiongelmia ja sitouttamishaasteita sekä haasteita esihenkilöiden roolissa. Tarvitaan pitkäjänteistä ja hyvää johtamista.

Keskustelussa todettiin analyysin olevan hyvä ja tiivis. Lisäksi keskustelussa otettiin esiin muun muassa lakimiesammattin houkuttelevuus julkisella sektorilla, palveluajat yhteiskunnan siirryttäessä virka-ajasta 24/7- malliin, kielellisten oikeuksien turvaaminen ruotsinkielisen sekä ruotsin kieltä osaavan henkilöstön määrän vähetessä, osaavan ja ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointihaasteet ylipäätään, henkilöstön hyvinvointi isossa roolissa. *Todettiin*, että kommentit huomioidaan jatkotyössä.

4. Hallinto-oikeudelliset ilmiöt (*Saunamäki*)

Saunamäki esitteli hallinto-oikeudellisia ilmiöitä koskevan tekstin. Asiarakenne muuttuu yhteiskunnan muutosten myötä. Lainsäädäntö monipuolistuu, säädösmuutoksia toteutetaan pistemäisesti ja EU-lainsäädäntö ja oikeuskäytäntö lisääntyvät, mitkä lisäävät tulkinnanvaraisuutta ratkaisutyössä. Ratkaisutoiminnassa yhteensovitetään erilaisia oikeuksia ja velvollisuuksia ja ratkaisut ohjaavat laajasti muiden viranomaisten toimintaa.

Keskustelussa todettiin, että teksti on hyvä.

5. Kansainväliset vertailut (*Saunamäki*)

Saunamäki esitteli tekstin.

Keskustelussa tuotiin esille, että kansainvälinen vertailu on hyvä. *Todettiin*, että tehdään vastaava vertailu ulosoton ja syyttäjälaitoksen osalta Ruotsiin. Ruotsi on paras vertailukohde, jotta vertailu on tarkoituksenmukaista, vaikkakin eroavaisuuksia on Suomen ja Ruotsin välillä. *Lisäksi todettiin*, että ihmisoikeuksien valvontaelinten palautteita

Suomelle olisi hyvä hyödyntää, muun muassa liittyen oikeudenkäyntien keston. Pitkät käsittelyajat ovat oikeusturvariski ja ongelma.

6. Toimintaympäristön kuvaus (*Lunabba*)

Lunabba esitteli toimintaympäristön muutostekijöitä koskevan osuuden. Tekstissä on nostettu kolme pääteemaa: oikeusvaltio kehitys ja kansalaisten luottamus oikeusvaltioon, osaavan työvoiman saatavuus ja teknologia murros sekä rikollisuuden monimuotoistuminen ja sen seurannaisvaikutukset. Tekstissä tuodaan esiin näihin teemoihin liittyvät muutostekijät ja niihin liittyvät haasteet oikeudenhoidossa. Virastot ovat osaltaan jo osittain täydentäneet kuvauksia.

Keskustelussa tuotiin esiin muun muassa työvoimaan liittyvät rekrytointihaasteet oikeudenhoidossa, kielellisten oikeuksien vaarantuminen niin kansalliskielten kuin muiden kieli- ja väestöryhmien osalta ja väestön monimuotoistumisen vaikutukset oikeudenhoidon palveluihin. *Todettiin* valittujen teemojen kuvaavan hyvin toimintaympäristön muutostekijöitä ja päivitetään tekstiä keskustelun pohjalta.

7. Selonteon koontiversio ja kesällä toteutettavat tehtävät ja selvitykset (*Saunamäki*)

Saunamäki esitteli lyhyesti selonteon alustavan version ja totesi, että sihteeristö jatkaa version työstöä kesän aikana.

8. Muut asiat

- OM hallinnonalan ICT-menojen arvioinnin loppuraportti

Saunamäki esitteli lyhyesti loppuraportin keskeiset nostot.

- ohjausryhmän syyskauden ensimmäinen kokous 31.8.

Todettiin, että kesän aikana selontekotekstiä tiivistetään ja yhteismitallistetaan ja elokuussa teksti toimitetaan koordinaatioryhmään ja ohjausryhmään kommenteille.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen.

Jakelu Ohjausryhmän jäsenet, sihteeristö

Tiedoksi Koordinaatioryhmä